

Христинівська Спеціалізована школа I
– III ступенів № 1 ім. О. Є. Корнійчука

Наша адреса:
вул. К. Маркса 7
Адрес, строка 4

Телефон:
2 - 20 - 58

Христинівська спеціалізована школа I – III
ступенів № 1 ім. О. Є. Корнійчука

“Наш біль – Афган”

*Сценарій виховного заходу до 20^{ти} річчя з дня
виведення радянських військ з Афганістану*

*Гості: воїни - інтернаціоналісти
Базалєєв Олексій Анатолійович,
Бубенчіков Валентин Степанович*

Брали участь:

- Ведучі - учні 10^х - 11^х класів;
- Читали вірші - учні 7 - В класу;
- Музичне оформлення - учні 10 - А класу;
- Відповідальний - керівник патріотичного гуртка Видай О. В.

2009 рік

20 років тому, в такі ж лютевні дні радянські війська було виведено з Афганістану. Це була остання війна, в якій брала участь армія Радянського Союзу, і яка завершилася не перемогою, а виведенням військ. Народ полегшено зітхнув: закінчилась нікому не потрібна війна, а головне - не гинуть на ній молоді, повні сил і енергії люди. Через два роки розвалився СРСР, армії стали національними. Залишилася лише пам'ять про війну та людей, котрих чекали і не дочекались.

В тому пеклі, в Афганістані побували 1492 жителя нашої області, в тому числі і 112 христинівчан, 4 з яких поклали там свої голови. Ми ніколи не повинні забувати їх імен: Сергія Галети, Миколи Бондаря, Олега Гловацького та Володимира Сивокобиленка. Вічна їм слава!

1989 році була поставлена крапка у жорстокому кровопролитті, яке протягом десяти років відбирало тисячі життів солдат та офіцерів, збільшувало кількість фізично і морально скалічених людей.

Традиційно, 15 лютого, всі ті, хто проходив службу в Афганістані біля пам'ятних місць, щоб вшанувати пам'ять майже трьох тисяч наших співвітчизників, тих, хто пожертвував власним життям, виконуючи священний військовий обов'язок далеко від української землі, згадати всіх, кого в свій час обпалило полум'я страшною та кривавою афганської війни і кому пощастило залишитися живим.

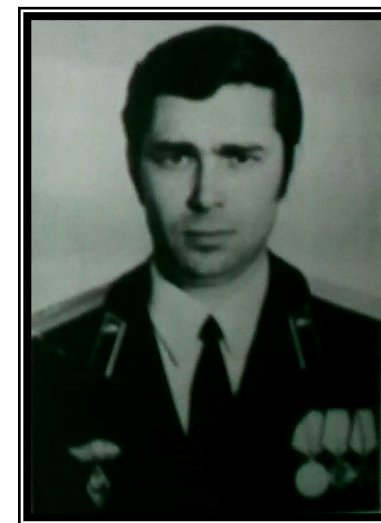
Тож низький уклін вам герої Кабула і Баграма, Панджшера і Кандара та інших гарячих точок Афганістану, де ви склали суворий іспит на мужність і стійкість, вірність військовій присязі, про що свідчать ваші, здобуті кров'ю, нагороди.

Залишайтеся і надалі вірними бойовому братерству. Зичимо вам здоров'я і добра, щастя вашим сім'ям, віри, надії і любові!

**Бондар
Микола
Вікторович**

**Гловацький
Олег
Петрови**

Герої Христинівщини

**Володимир
Миколайович
Сивокобиленко**

**Галета
Сергій
Іванович**

Зміст:

Сценарій виховного заходу.....4

Герої Христинівщин.....14

“Наш біль - Афган”

Мета. Ознайомити учнів з передумовами афганської війни; через поезію і пісню донести до їхніх сердець основну думку: війна - це безумство, це не виправдана жорстокість; виховувати в учнів почуття патріотизму, вміння співпереживати.

Обладнання. Кольорові ілюстрації, виставка книг, фотографії загиблих земляків, вирізки з газет, записи пісень.

Звучить пісня „Афганская вьюга”.

Із-за сцени лунають слова.

Війна. Чужа. Неждана. Непотрібна.

Геройство. Біль. Дочасна цивілізація.

Прокляття чаша випита до дна.

Жорстока тиша. Вибухоподібна.

15 лютого 1989 року, для тисяч наших юнаків закінчилась нарешті війна, розгорнута бездумною легковажністю тодішнього керівництва СРСР, котре не хотіло розуміти характеру подій, що розгорталися на землі його південного сусіда. Як результат, кілька престарілих, наділених необмеженою владою політиків, організували криваву бойню, правда про яку тривалий час приховувалася за безневинною назвою «афганські події». 15 лютого 1989 року, для тисяч наших юнаків закінчилась нарешті війна, розгорнута бездумною легковажністю тодішнього керівництва СРСР, котре не хотіло розуміти характеру подій, що розгорталися на землі його південного сусіда. Як результат, кілька престарілих, наділених необмеженою владою політиків, організували криваву бойню, правда про яку тривалий час приховувалася за безневинною назвою «афганські події».

Учитель. Дорогі учні! 15 лютого відзначають скорботний День пам'яті воїнів-афганців. 20 років тому, в такі ж лютевні дні радянські війська було виведено з Афганістану. Це була остання війна, в якій брала участь армія Радянського Союзу, і яка завершилася не перемогою, а виведенням військ. Народ полегшено зітхнув: закінчилась нікому не потрібна війна, а головне - не гинуть молоді, повні сил і енергії люди. Через два роки розвалився СРСР, армії стали національними. Залишилися лише пам'ять про людей, котрих чекали і не дочекались. Сьогодні ми з вами дізнаємось про героїв цієї страшної війни. Мені дуже хочеться,

І слів чужих важке каміння...

Мені не треба співчуття.

Мені потрібне розуміння.

Учитель. Давайте ж і ми будемо пам'ятати вете-ранів, виявлятимемо розуміння до тих, хто пройшов через війну, і для кого вона триває й досі. У спога-дах, снах, у думках. Вони цього заслуговують.

Пісня «Офіцери»

Наша виховна година підходить до кінця. Нехай же вона не закінчується і після дзвінка. Прийдіть додому, розкажіть про почуте своїм батькам, сусідам, знайомим, бо про це повинен знати кожен, пам'ятати всі.

4-й ведучий. Щороку в ці дні у скверах і парках біля пам'ятників афганцям збираються бойові побратими, згадують обпалені війною молоді роки, стоячи мовчки. Не цокаючись, п'ють третій тост за тих, хто не повернувся. Попри кров, смерть і страждання, вони пам'ятають свій Афган.

Звучить пісня «Давай за життя» група „Любе”

1-й ведучий. Випробування Афганістаном. Це не високі слова, а сувора дійсність, палюче сонце зранку, спекотний вітер-афганець, пісок, що не дає дихати. Правда про афганську війну... Різна вона. Нерідко болюча і гірка. І відчуєш мить цієї правди, коли її почуєш з уст тих, хто сам пройшов цей тернистий шлях.

Учитель. Слово - нашим гостям - воїнам-афганцям.

Виступи воїнів - афганців

2-й ведучий. Низький уклін вам герої всіх гарячих точок Афганістану, де ви склали суворий іспит на мужність і стійкість, вірність військовій присязі, про що свідчать ваші, здобуті кров'ю, нагороди. Залишайтеся і надалі вірними бойовому братерству. Зичимо вам здоров'я і добра, щастя вашим сім'ям, віри, надії і любові!

Учні дарують гостям квіти і сувеніри

3-й ведучий. І поки на Землі існують гарячі точки, і токи порушується біблійна заповідь «Не вбивай!», ми не повинні заспокоюватися. Там, де пролилася кров, виростає ненависть. Де виростає ненависть — сіється смерть *Нехай поетів родить не війна,*

Нехай черпають фарби тільки з миру,

Кохання, барви квітів і весна

Напхненням напувають їхню ліру.

Та світом править, мабуть, сатана,

І викликає гнів, і мутить розум,

І на планеті ще живе війна,

І юне покоління люто косить.

Хтось нові приміряє ордени,

А інший набива в кишені гроші,

І знову мати віщі бачить сни,

І знов - відправа в серці за усопших.

4-й ведучий. Воїни-афганці... Їх називають по-різному: інтернаціоналісти, окупанти. Ми називаємо цю війну помилковою. Ми розумні заднім числом. Можна переосмислити все, але є вічні моральні цінності, які не підвладні часу. Більше 50 років тому було покладено край фашизму. Діди наші думали, що та війна - остання. Вони не знали, що їх онуків також називатимуть ветеранами.

Хай буде все, що має бути:

І тихі радощі життя,

І слів чужих важке каміння...

1-й ведучий. Сьогодні ліквідувало «білі плями» нашого недалекого минулого, поіменно назвало тих, на чий совісті марно пролита кров тисяч і тисяч людей. Але тінь їхньої провини не повинна падати на колишніх радянських солдат, офіцерів і прапорщиків, котрі волею долі опинилися на афганській землі. Вони виконували наказ. То був їхній обов'язок.

2-й ведучий. Закінчилася десятилітня трагічна війна. Але в людській пам'яті во-на буде жити довго, тому що її історія написана кров'ю солдат і сльозами жінок та матерів, обелісками та піснями, які увірвалися в наше життя фронтовим вітром. Навічно залишиться ця війна в душах покоління, яке вийшло із неї, обпалене вогнем і афганським сонцем.

Учитель. Ми запросили на зустріч воїнів-афганців:

Бубенчикова Валентина Степановича,

Базалєєва Олексія Анатолійовича.

3-й ведучий. Що ми знаємо про афганську війну?

Для кожного з більш ніж 600 тисяч тих, хто служив в Афгані, вона була і залишається своєю. Для тих, хто не повернувся: 9511 убитих у боях, 2386 померлих від ран, 817 - від хвороб, 1739 - чий життя забрали аварії і катастрофи. І для живих. Ми повинні розуміти трагізм участі в афганській війні тоді ще радянських людей, бо через Афганістан пройшло їх з України більше 160 тисяч. У цій війні загинуло більше 15 тисяч наших солдат, 35 тисяч поранено, тисячі потрапили в полон.

4-й ведучий. Афганістан... У брежнєвську добу агонії «розвинутого соціалізму» в наш лексикон чорним тавром вклеюся це лунке, як постріл із-за рогу, слово. Для тисяч українських родин воно назавжди стало грізним знаменом біди, символом невгамовних душевних мук і невітшого горя.

Заплакало небо дощами...

Біль і туга зійшлися клином.

Свистіли кулі над Афганом,

Прощається мати із сином.

Котилися сльози рікою.

Ще б жити — та віку немає.

Ще б жити — та віку немає.

Лишилась невістка вдовою

Й онучка за батька питає.

*«Прости» - ледь шепоче вустами.
Лиш чорна хустина - то туга за сином.
Заплакало небо дощами...*

Учитель. Що ж то за країна, що завдала нам стільки болю, горя, смутку?

1-й учень. Афганістан - це держава в Південно-Східній Азії, де проживає 17 млн. чоловік, з них 8 млн. - афганці, а решта - таджики, туркмени, узбеки, хазарейці. Афганістан - це 70% гірської місцевості з бідною рослинністю, гірський хребет Гіндукуш з висотою гір до 7-8 тисяч метрів. До середини 70-х років це була одна з найвідсталіших країн світу. 86 тисяч чоловік населення проживали в аулах, у злиднях, 3 млн. чоловік вели кочовий спосіб життя. Страшенна бідність, відсутність елементарної медичної допомоги, масова неписьменність, висока смертність. У квітні 1978 року афганський народ піднявся на боротьбу за краще життя, скинув монарха, проголосив Афганістан республікою.

2-й учень. Нова влада взяла курс на соціалізм. Було видано закони про скасування калиму при одруженні, про наділення селян землею, яка раніше була власністю поміщиків. Запровадили початкову освіту, надали право афганським жінкам зняти паранджу. У мусульманських країнах такі закони були приречені на провал, бо суперечили нормам ісламу. Новий режим почав репресії проти духовенства, закри-валися й руйнувалися мечеті. Етнічні вожді не визнавали нового уряду. Почали формуватися загони «моджахедів» («борців за віру»). У країні спалахнула громадянська війна.

3-й учень. Щоб зрозуміти трагізм афганської війни, потрібно хоч трохи знати про її передумови. Розставити усе на свої місця можна лише зараз, ко-ли доступнішою стає засекречена інформація.

Каталізатором військового втручання стала Квітнева революція 1978 року. У результаті цього у грудні 1978 року між СРСР і Афганістаном був підписаний договір, за яким Радянський Союз зобов'язувався переозброїти афганську армію. Виходячи з цього, керівництво СРСР на чолі з Леонідом Іллічем Брежнєвим продемонструвало готовність надати прокомуністичному режиму НДПА Бабрака Кармала реальну воєнну підтримку.

27 грудня 1979 року були введені десантні частини в Баграм, Кабул та інші великі міста, а згодом вони втяглися у бойові дії по всій території. Присутність чужоземних військ викликала стихійний опір народу. Пік бойових дій припав на 1984-1985 роки.

4-й ведучий. Нашим солдатам говорили, що вони виконують інтернаціональний обов'язок, тобто захищають братній народ.

*Чому ви в мене стріляєте?
Я на цівці свого автомата несучу вам свободу,
Я навчу вас, як треба жити,*

Патріотичний гурток

Діти виносять свічки

3-й ведучий. Пам'ять про мертвих вшановують хвилиною мовчання. Ніхто не рахував, скільки років довелося б мовчати, щоб пом'янути кожного вбитого. Помовчимо хоча б хвилину. За всіх. Нехай у нас не забо-лять ноги, а тільки защем-лять серця за тих, кого не-ма серед нас, хто лежить у землі, хто світить нам із не-бес, а може, із підбитим крилом ніяк не переле-тить Афганської гори.

Учитель. Просимо вшанувати пам'ять всіх загиблих наших земляків. Просимо встати.

Звучить хронометр

Хвилина мовчання...

Пекуча й терпка, як сльоза.

Хвилина мовчання —

Чись материнське страждання.

Хвилина мовчання —

В ній наша любов і гроза.

Як пам'ять полеглих,

Священна хвилина мовчання.

Іменем жінки, що овдовіла,

Іменем матері, що з печалі сивіла,

Іменем сина, що батька не знав.

Іменем батька, що в січі смертельній упав,

Я проклинаю війну жорстоку, —

Вона відібрала у людства спокій.

Іменем тих, хто в колиці сьогодні,

Іменем тих, хто над краєм безодні,

Іменем ще не народжених,

Сном немовлят не стривожених.

Кличу з війною вийти на бій,

Мир відстояти Землі голубій!

3-й ведучий. Існують дати, про які не варто нагадувати зайвий раз, бо вони не стираються з пам'яті народної. 15 лютого щороку схилятимуть знамена над по-леглими, лунатимуть по-чоловічому неба-гатослівні тости за військово братерст-во, випробувану вогнем дружбу, людську честь, перевірені Афганіста-ном.

Історикам ще належить дати оцінку цій війні.

Учитель. Щоб там не казали теоретики, які не ню-хали пороху, наші хлопці чесно виконували свій гро-мадський і військовий обов'язок, до кінця були вірні присязі.

1989 році була поставлена крапка у жорстокому кровопролитті, яке протягом десяти років відбирала тисячі життів солдат та офіцерів, збільшувало кількість фізично і морально скалічених людей.

Так називали літак, який щодоби вивозив гроби загиблих до Союзу... Один раз його підбили над Джалалабадом. Саме про це слова Олександра Розенбаума: «Упавши на крило, «Тюльпан» наш па-дав...»

1-й ведучий. Сам Олександр Розенбаум згадує: «Пісня ця на-родилася дуже просто. Перехід колони до Шендана. Обстріл, зрозуміло, із втратами. Прихід в Шендан. Аеродром. Вантаження цинку. Літак. Дві склянки горілки. Двадцять хвилин написання тексту. І ридан-ня з Віталіком Юркіним - начальником політвідділу - у цей вечір така пісня могла народитися як пік якогось стресу».

2-й ведучий. І не можна не згадати розповіді Сергія Носаня, автора однієї із статей газети «Нова доба».

«Одного разу, повертаючи з Києва в Черкаси, — згадує Сергій, водій автобуса увімкнув магнітофон. У салон долинув тихий перебіг гітарних струн і го-лос Розенбаума...Коли знаменитий бард завів пісню «Чорний тюльпан», кілька чоловік встали. Це були молоді хлопці, і лише один серед них — літній чоловік.

Всі вони, на загальний подив пасажирів, мовчки стояли, аж доки зазвучала інша пісня.

Сергій звернувся до юнака, що знову сів на своє місце попереду нього:

Скажіть, чому ви слухали ту пісню стоячи, а решта пасажирів сиділа?

Тому, що вони не знають того, що довелося пе-режити нам у «країні, що кулями нам плювала в об-личчя». Це похоронний гімн афганців. Ті, хто воював в Афгані, слухають цю пісню стоячи... Це стало неписаним законом для колишніх воїнів.

Юнак замовк, відкинув голову на спинку сидіння і заплющив очі, згадуючи про щось болюче».

Звучить пісня «Чорний тюльпан» О.Розенбаума

Демонструються кадри з кінофільму про події в Афганістані

Учитель. Дорогою ціною розплачувались наші юна-ки за помилки бездушних керівників колишнього Радянського Союзу. А ціною було життя. І понесли чорні птахи смерті похоронки в Україну, не минули нашого краю.

Звучить „Аве Марія”

В тому пеклі, в Афганістані побували 1492 жителя нашої області, в тому числі і 112 христинівчан, 4 з яких поклали там свої голови. Ми ніколи не забудемо їх імен: першим, хто пішов з життя був 34-річний майор **Олег Петрович Главацький** з села Сичівки, потім надійшла страшна черга до молодшого сержанта 19 річного івангородця **Миколи Вікторовича Бондаря**, через рік у 1984 загинув житель Христинівки 28 річний **Володимир Миколайович Сивокобиленко**, за три роки до виведення військ з Афганістану ще в одну сичівську сімю прийшло нещастя, загинув рядовий **Сергій Іванович Галета**, було йому 19 років. Вічна їм слава!

Я приніс вам свободу.

Ось вона - на цівці автомата.

Беріть її, не бійтесь...

Невдячні ви люди.

4-й ведучий. І вони, сліпо обдурені, «наводили лад» у тій країні «вогнем і мечем». Вірили і думали, що продовжують подвиги й славу батьків і дідів...

Афган плював їм кулями в обличчя. Брудна підступна війна... За що, за які ідеали, за чию Батьківщину, в ім'я якої мети загинули десятки тисяч юнаків?.. Військові чиновники, що на місцях демобілізували молодих хлопців, виконуючи секретні вказівки, потім казали, що «ми вас туди не направляли». Тоді хто? Брежнєв, Андропов чи інші?.. Так, вони. Тодішня система взагалі.

1-й ведучий. А для тих, переважно селянських і робітничих дітей, які справді вважали, що виконують «священний» інтернаціональний обов'язок, для них, що виростили у країні черг, Афганістан - це черга за вінками з хвої. Хто останній за смертю?

Учитель. Ой сини, сини, наші соколи, хіба для смерті народили вас матері?! Вони вас плекали з крихіток, щоб ви жили, працювали, кохали, а не по-вернулись до рідної домівки обпаленими війською пораненими лелеками чи лише осінніми зорепадами вигадували про своє існування.

2-й ведучий. І затужили, заридали матері, затужила вся Україна. «Мамо, я не хотів і не думав повертатись додому чорною стрічкою на свій портрет, буйним кленом біля нашої хати. Простіть мене, рідна»... А для живих війна продовжувалась, дорога знову звала туди, у сиві гори, які ставали вищими від могил героїв.

Засинають піски -

Невблаганно, некучо і сухо,

А у флягах - ні грама, ні краплі води,

І прицілним свинцем

Звідусіль огризаяться «духи»,

Смерте, руку свою

Одведи, одведи, одведи...

Їх немає вини -

Цих ошуканих юних
Іванів,

Що орошують кров'ю

Сипучі і згірклі піски .

Їм нема що робить

В цім далекім, чужо-

му Афгані.

І за що побратими

кладуть українські
кістки?

Гинули не тільки українські юнаки, а й хлопці з усього Радянського Союзу, що були призвані на службу в Афганістан, гинули й афганці.

3-й ведучий. «За мусульманським звичаєм, коли гине воєнка, — вони не плачуть, не волають, не клянуть, не уповають на Бога, а навпаки, мовчки дивляться і в думках своїх просять Аллаха помститися ворогові. Цю психологію спостерігали наші солдати не раз, коли входили в кишлак після обстрілу артилерії, бомбардування з літаків чи з гелікоптерів. Кишлак весь у руїнах, безліч невинних дехкан, дітей, жінок вбито, покалічено, а живі дивляться на наших солдат із-під брів примружено, наче від сонця. Наші юнаки розуміли, що варто їм тут опинитися без автомата, — вмиль розірвали б на шмаття (і мали б рацію, бо хіба на своїй землі ми не зробили б того ж?).

*Будь же проклята доба,
Коли в ранах конають солдати,*

А комусь на погоні

Кидують криваві зірки,

Як від суму сивіє

У Сумах згорьована мати,

Що і досі не вірить

В гіркі похоронні рядки...

4-й ведучий. В Україну з Афганістану не повернулося 72 військовополонених та зниклих безвісти. Держава, не питаючи дозволу в матерів, відправляла синів на війну.

Пісня „Кленова балада” Білозір.

На сцені лунають слова.

Чекала мати, так чекала сина!

Цвіла і одцвітала калина,

Додолю стиглі ягоди ронила...

Та де ж у неї бралась тая сила -

Вже й після похоронки ждати сина!

Все бачила у снах чи маренні:

Десь на чужому полі він поранений,

І кличе маму дати води напитися...

Довіку сон той буде мамі снитися.

Але сина - нема!

І ніколи вже більше не буде,

І їх тисячі більш

Не воскреснуть, не встануть з могил.

Там в Афганських пісках

Прошивало навиліт їм груди

Її на вустах запікався

Густий і задимлений пил...

4-й ведучий. І не тільки синів у матерів забирала війна, а й забирала батьків у дітей. Діти чекали батьків, бо мами їм обіцяли, що вони повернуться додому. А поки не було тата, вони розмовляли з портретами.

Літо проминуло, і пройшла зима,

А тебе, наш любий, все нема й нема.

Може заблукав ти, чи поліг в бою,

Ставши враз зорею у чужім краю?

Пролетіли роки, весни відцвіли,

Ми тебе, наш татку, так і не знайшли.

Лиш про тебе згадка - фронтові листи,

У яких і досі ще воюєш ти

Учитель. Важко доводилося солдатам. У перервах між боями знаходили час і писали додому такі довгождані листи. Вибирали вихідні позиції, розставляли пости. І не було нічого милішого в світі для них, як перепоchinoк із дрімотою. Простягаєш ноги, хоч і у вузванці, з мокрими смердючими шкарпетками, і колискової не треба.

Пісня «Кукушка», група «Каскад»

1-й ведучий. У своїх снах хлопці бачили не тільки свій дім, а й коханих, яких вони залишили і пообіцяли повернутись живими.

Але не всі дівчата дочекались своїх коханих... І стоїть у гіркому чеканні під сивою фатою наречена, а наречений сумно дивиться на неї з портрета чи фотографії і на мить приходить лише у снах.

2-й ведучий. Помирали молоді солдати та їх командири - май-же ровесники. Вони з перших днів служби в Афганістані пізнали ціну життя, склали екзамени на зрілість. Війна безжально перекреслила їхні надії, плани, понівечила долі. Там, серед моторошних смертей, коли життю щохвилини загрожувала небезпека, вони мужніли...

Затис руками хлопець рану,

А кров між пальцями біжить.

Мені вмирати рано, рано,

Я хочу жити, жити, жити...

І до кінця він сподівався,

Але йому не повезло.

Ні болю й страху не було...

Він помер, лиш здивувався...

Учитель. Солдати гинуть. І кожна смерть страшна. А як страшно, як не хочеться помирати у 18 - 19 років, коли ще тільки починаєш жити. Бог забирав до себе молодих юнаків. А вони так молилися до нього: і ті, що вірили, і ті, що стали вірити лише на війні. Можливо, ця віра і підтримувала їх, - віра в Бога, в Матір.

4-й ведучий. Не можна забути оту згорьовану неньку, оту ранню сивину, оті виплакані сльози над цинковими хлопчиками, яких у Союз привозив «чорний тюльпан».

